 Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna Universitat Ramon Llull	DOCUMENT	CODI
	Pla d'Acció Tutorial	PAT_V1.1

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

ELABORAT
Àrea d'Humanitats
REVISAT
Oficina de Qualitat
DATA
Abril de 2015

APROVAT
Oficina de Qualitat
DARRERA ACTUALITZACIÓ
14 de setembre de 2015

VERSIÓ	VERSIÓ 1.1
PÀGINES	30

1. Introducció
2. Antecedents
  - 2.1. Fonaments històrics del concepte 'acció tutorial'
  - 2.2. Antecedents en el marc de l'EEES
  - 2.3. Antecedents en el pla de millora docent de la FCRI Blanquerna
3. El Pla d'Acció Tutorial (PAT)
  - 3.1. Marc conceptual
  - 3.2. Objectius globals del Pla d'Acció Tutorial (PAT)
  - 3.3. Agents de l'acció tutorial
    0. Estudiants
      1. Professor-tutor de Seminari
      2. Directors de Treballs de Fi de Grau (TFG).
      3. Professors d'assignatures
      4. Assessors de matriculació.
      5. Informació per a futurs estudiants.
      6. Serveis de suport a l'estudiant.
      7. Coordinació de mobilitat internacional.
      8. Secretaria i Servei d'Informació i Orientació de l'Estudiant (SIOE)
      9. Alumni i Borsa de Treball
      10. Acció Solidària Blanquerna
4. Perfil de l'estudiant
5. El seminari com a eix fonamental de l'acció tutorial
  - 5.1. Principis bàsics. Marc metodològic del seminari
  - 5.2. Grup reduït i acció tutorial
  - 5.3. El paper del tutor
    - 5.3.1. La figura del tutor
    - 5.3.2. Objectius de la tutorització:
  - 5.4. Competències bàsiques que es treballen al seminari
  - 5.5. Avaluació del Seminari
6. Pla d'Acollida

1. INTRODUCCIÓ

Aquest document recull el Pla d'Acció Tutorial (PAT) de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna de la Universitat Ramon Llull (URL), i presenta les estratègies i recursos que, en aquest sentit, es posen en marxa des del mateix moment de la seva creació, l'any 1994.

L'acompanyament tutorial ha estat el pilar a l'entorn del qual s'ha bastit l'estructura acadèmica de la nostra Facultat, personalitzat en la figura del professor de l'assignatura de Seminari, qui és, alhora, el tutor de l'alumne. Adaptada a les necessitats de cada curs, aquesta assignatura és present a tots i cadascun dels vuit semestres i articula al voltant d'una vintena de grups reduïts (o Seminaris), compostos per no més de quinze estudiants i amb un tutor assignat a cada un. Aquesta estructura permet un treball pràctic i d'aprofundiment en els continguts de treball i, a més, atorga a l'alumne una figura propera d'interlocució i supervisió que entenem essencial.

No obstant, aquest Pla d'Acció Tutorial (PAT) és un marc referencial més ampli, donat que recull tots els agents i totes les eines que l'alumne pot necessitar per resoldre tant els reptes acadèmics, com els personals i professionals que se li plantegin al llarg de la seva vida universitària.

2. ANTECEDENTS

2.1. FONAMENTS HISTÒRICS DEL CONCEPTE 'ACCIÓ TUTORIAL'

Pujol i Fons (1978) ja parlen, a partir d'un estudi sobre el Tutorial System anglès vinculat, sobretot, a les universitats d'Oxford i Cambridge, de l'acció tutorial com una mesura renovadora en les formes de relació entre l'alumne i el professor. Segons els mateixos autors, és William de Wykeham (1379) qui construeix la idea d'un sistema tutorial a imatge i semblança del que veu als Col·legis d'Art de París, on els alumnes superiors supervisaven el procés d'aprenentatge de la resta d'estudiants. Wykeham adaptarà el model a Oxford, on en aquells moments la direcció dels col·leges prioritzaven només l'economia i el compliment de les normes.

El primer cop que apareix relatat el terme 'tutor' en els estatuts d'un college anglès és a finals del s. XVI, al Brasenose College, on es distingeixen dues tipologies de professors: aquells que imparteixen classes i aquells (els tutors) que assumien la responsabilitat de vetllar pel desenvolupament personal i acadèmic dels estudiants. Al s. XIX, les universitats d'Oxford i Cambridge organitzen les seves metodologies d'ensenyament a partir de l'estreta relació alumne-professor (Blas Bermejo Campos, 1998), i les aportacions teòriques del moviment Escola Nova, de finals del XIX i principis del XX, possibilitaran la construcció d'un nou model educatiu ancorat en la construcció de l'aprenentatge per part del propi estudiant, però absolutament acompanyat per un professorat capacitat i especialitzat en el que després anomenarem 'acció tutorial'.

En el mateix estudi, Pujol i Fons (1978) plantegen la dificultat d'implantar el sistema tutorial anglès a la universitat espanyola degut a la seva massificació i a l'escassetat de professorat. L'informe que els serveix de base (Robbins Report) assenyala que el Tutorial System és un mètode difícil d'implantar quan hi ha un gran nombre d'alumnes. Els motius que assenyala, fonamentals, són tres: 1. És molt exigent per a segons quin perfil d'estudiant; 2. És molt costós; i 3. Implica una despesa excessiva de temps i dedicació per part del professorat. Per tot això, González Simancas (1984) conclourà que la seva implantació a les universitats europees, i en concret a l'espanyola, ha de venir acompanyada d'una important reforma estructural i metodològica.

2.2. ANTECEDENTS EN EL MARC DE L'EEES

A partir dels compromisos adquirits al Conveni de Lisboa (1997) per a la convergència europea en matèria d'estudis universitaris, el que avui es coneix com l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) s'ha estructurat a partir de dos grans documents: la Declaració de Bolonya (1999) i la Declaració de Praga (2001). La primera, inspirada per la Carta Magna de la Universitat de Bolonya, assenyala sis objectius base que hauran de permetre als estudiants europeus compartir un mercat laboral únic i fer-ho amb garanties de plena competitivitat: un sistema de titulacions comparable, en dos cicles – grau i postgrau-, amb un marc de crèdits comú, que promogui la mobilitat en la seva dimensió europea i amb metodologies de qualitat equiparables. La segona Declaració afegeix tres línies estratègiques per a la consolidació de l'EEES: garantir un procés formatiu continuat durant tota la vida (*lifelong learning*); treballar per tal que les institucions universitàries i els estudiants siguin “socis constructius i competents” en l'establiment d'aquest nou marc; i promoure aquesta àrea d'Educació Superior Europea més enllà de les fronteres comunitàries. Aquestes tres idees renoven el paper del professor així com les formes de transmissió i avaluació del coneixement: les Declaracions de Bolonya i Praga ens porten vers un paradigma educatiu que descansa més sobre l'aprenentatge que sobre la docència. Tal i com ho explica Uría. R i altres (2007), “som davant el repte de renovar el paper del professor i les formes de transmissió i avaluació del coneixement”.

En el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior, doncs, apareix una nova realitat universitària que es caracteritza per:

- l'augment de la mobilitat dels estudiants i de les polítiques de participació,
- l'augment de l'heterogeneïtat dels estudiants,
- un canvi en el paradigma educatiu, que centra el procés d'aprenentatge en l'estudiant,
- una demanda a la Universitat perquè doni resposta als nous requeriments professionals d'un mercat laboral internacionalitzat.
- una exigència de sistemes d'orientació, seguiment i avaluació com a elements fonamentals per garantir la qualitat del procés d'aprenentatge.

En relació a aquest darrera qüestió, el Consell de la Unió Europea ha assenyalat que les polítiques d'orientació són un element clau en el marc de tot el sistema educatiu. A la resolució *Enfortiment de les polítiques, sistemes i pràctiques en matèria d'orientació*

permanent a Europa (2004: 9286/04) es destaca “la importància de l’orientació per promoure la integració econòmica i social dels ciutadans mitjançant el suport a l’accés de tothom a l’educació, la formació i les oportunitats de treball, augmentant els índexs de finalització de tots els nivells d’educació i formació, inclosa l’ensenyament complementari i superior i l’educació i formació d’adults, i propiciant la mobilitat professional i geogràfica dels alumnes i treballadors a Europa”.

En el procés de verificació i acreditació de les titulacions oficials universitàries a l’Estat, l’ANECA ha assenyalat els Serveis de Suport a l’estudiant com un dels nou criteris de qualitat avaluables (“Els centres on s’imparteixen ensenyaments, així com la pròpia Universitat, realitzen actuacions d’informació, orientació i suport dirigides a l’estudiant i que afecten o incideixen en el seu procés d’aprenentatge des del seu ingrés i fins a la seva graduació”) (ANECA, 2006: 8), i l’AQU (2004) el destaca com un dels quatre que configuren l’avaluació del desenvolupament de l’ensenyament a cada centre universitari (juntament amb l’organització de l’ensenyament, la metodologia docent i les activitats curriculars complementàries). A la Guia d’Avaluació Externa d’Ensenyaments Universitaris, l’Agència remarca com a necessari que hi hagi “un servei, pla o programa d’orientació i suport a l’estudiant que inclogui una atenció a l’alumne des de l’entrada a la titulació fins a la graduació (...); un pla d’acció tutorial (...) i plans o accions específiques orientats a facilitar la inserció professional dels graduats i graduades”.

2.3. ANTECEDENTS EN EL PLA DE MILLORA DOCENT DE LA FCRI BLANQUERNA

Des del seu inici (curs 1993-94), la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals (FCRI) Blanquerna ha articulat un **corpus de documents teòrics i de reflexió a l’entorn de la figura del tutor i del procés tutorial**, molts d’ells anticipant-se al que després han establert les diferents normatives europees.

Aquest corpus respon al **model estructural de grups de treball reduïts (Seminaris)** aplicat per aquesta Universitat des de la seva creació. Així doncs, i en aplicació de totes les orientacions i indicacions dels estaments pertinents, els informes i documents acadèmics propis que configuren el Pla d’Acció Tutorial són els següents:

- Estudi “Eines de seguiment individualitzat per al progrés acadèmic de l’estudiant” (curs 1993-94), elaborat per l’Àrea d’Humanitats.

- Estudi “Tutorització i individualització en l’aprenentatge avui. L’atenció individualitzada a l’àmbit universitari des d’una perspectiva qualitativa” (1994), per Del Cerro, S. i Morón, S.
- Estudi “Metodologia del treball universitari” (curs 1995-96), Àrea d’Humanitats (Clotet, N. i Morón, S.). En aquest document s’anticipen les propostes metodològiques del treball universitari que dos anys després prendran forma en l’EEES.
- Estudi “Anàlisi del model anglosaxó. Noves propostes metodològiques” (1996), per Castelló, M. i Morón, S.
- Document acadèmic “Com acompanyar els estudiants en el seu recorregut universitari” (curs 1997-98), fet per l’equip del l’Àrea d’Humanitats.
- Estudi “Eines metodològiques del treball universitari” (curs 1998-99), per l’Àrea d’Humanitats (Morón, S. i Radigales, J.). Actualització i estructuració dels principis, els objectius i les activitats al voltant del primer curs de la Facultat de Comunicació Blanquerna.
- Documents interns anuals (durant els anys 2000 a 2012) de l’Àrea d’Humanitats per a l’actualització de les propostes metodològiques sobre seguiment tutorial i atenció individualitzada de l’estudiant, d’acord amb els canvis detectats en el perfil acadèmic dels alumnes.
- Document “Actitud universitària, rigor discursiu i domini expressiu” (curs 2012-13), per l’Àrea d’Humanitats (Miralles, E., Morón, S. i Salazar, A.), adreçat als alumnes de primer curs, amb una especial atenció al paper del tutor/a.

3. EL PLA D’ACCIÓ TUTORIAL (PAT)

3.1. MARC CONCEPTUAL

Des del nou paradigma educatiu que centra l’atenció en els processos d’aprenentatge dels estudiants, els canvis metodològics i l’acció tutorial apareixen com a eines claus sense les quals no pot haver-hi implementació d’aquest nou paradigma. En la recerca d’una definició global a partir dels estudis publicats pel món acadèmic espanyol, Bermejo Campos (1998) conclou que l’acció tutorial “és una funció fortament lligada a l’orientació, l’exercici de la qual, al menys en el nostre context, correspon al professor-tutor, que es preocupa pel desenvolupament d’activitats d’orientació concretes i que és

responsable en el marc escolar del desenvolupament, no només acadèmic, sinó també personal i social del grup d'alumnes que li és assignat”.

En referència explícitament als estudis superiors, Ferrer (2003) defineix la tutoria com “l’activitat del professor-tutor encaminada a propiciar un procés maduratiu permanent, a través del qual l’estudiant universitari aconsegueixi obtenir i processar informació correcta sobre si mateix i el seu entorn, dins de plantejaments intencionals de presa de decisions raonades: integrar la constel·lació de factors que configuren la seva trajectòria vital; afermar el seu autoconcepte a través d’experiències vitals en general i laborals en particular; desplegar les habilitats i actituds precises, per aconseguir integrar el treball dins d’un projecte de vida global”.

L’**acció tutorial** definida pel **model Blanquerna** es pot entendre com:

Procés d’acompanyament integral de l’estudiant al llarg del seu recorregut acadèmic, tenint en compte no només els seus aprenentatges instrumentals sinó també les seves actituds personals i tot allò que defineixi el seu recorregut vital, per tal de fer-lo responsable del seu propi procés educatiu.

Tal i com assenyala Rodríguez Uría et al. (2007), una de les diferències més importants que es detecta en la comparativa entre el sistema educatiu espanyol i els dels seus homòlegs de l’EEES és l’infra-desenvolupament de l’atenció tutorial personalitzada, amb la paradoxa que el model docent que promou l’EEES té, precisament, com a un dels seus eixos el treball autònom de l’estudiant. I aquest no és possible sense una acció tutorial completa. En el mateix estudi, s’assenyala que en el marc dels estudis superiors europeus es poden arribar a definir quatre grans models de tutoria:

1. Model acadèmic, en el qual l’acció tutorial es limita a informar o orientar sobre tot el que té a veure amb el treball de les assignatures (dubtes, avaluacions, bibliografia, etc.);
2. Model docent, que defineix com “una forma especial de transmissió de coneixements, de metodologia d’ensenyança”;
3. Model de desenvolupament personal, que pretén ajudar al desenvolupament integral de l’estudiant, més enllà de les qüestions estrictament acadèmiques;

4. Model de desenvolupament professional, més propera al tutor que vigila les pràctiques laborals.

La proposta acadèmica de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna engloba una combinació dels models de Rodríguez Uría, amb una tipologia tutorial adaptada, segons l'espai i el moment acadèmic concret. No obstant això, l'acció tutorial explícita a la FCRI Blanquerna s'ha emmarcat des dels seus inicis, ara fa vint anys, en una innovadora proposta metodològica de petits grups de treball (Seminari), de no més de quinze estudiants i amb un professor-tutor per grup. És aquesta proposta de treball la que facilita i vehicula l'acció tutorial i l'orientació de l'estudiant, ja que permet donar qualitat a la relació entre l'estudiant i el professor gràcies al nombre reduït de participants al grup-classe.

“El professor/a de Seminari és el tutor/a de l'estudiant, no només d'aquesta assignatura sinó també de la resta d'assignatures, raó per la qual exerceix una tasca de tutorització constant de l'estudiant, amb entrevistes periòdiques (un mínim de dues tutories per semestre) en les quals s'analitzen i es discuteixen tots els problemes sorgits durant el procés d'aprenentatge de l'estudiant. En aquestes tutories el professor de seminari segueix el desenvolupament de l'estudiant en totes les assignatures del semestre, tot intercanviant informació amb la resta del professorat.”

Document de Desplegament de Graus de la FCC-Blanquerna. Abril 2008

En aquest marc, doncs, es desenvoluparien els models docent i de desenvolupament personal assenyalats per Rodríguez Uría i, al final del cicle acadèmic (3r i 4t curs), també el model professional, vinculat a les pràctiques laborals obligatòries i al TFG.

El format d'acompanyament i orientació a l'estudiant a Seminari es veu complementat per la tutorització que es desenvolupa des d'altres propostes metodològiques: així, a les assignatures que tenen com a base docent la classe teòrica s'hi troba el model tutorial acadèmic, i els grups de classe reduïts (Unitats Formatives i grups d'assignatura de fins a 40 persones, aproximadament) treballarien a partir del model docent. Propostes totes

elles metodològicament diferents però complementàries, segons qüestions com el nombre d'alumnes a classe, les hores lectives, la proposta de treball o el moment en què l'estudiant es trobi dins de la vida acadèmica.

Model acadèmic	Classes magistrals
Model docent	Uf i grups reduïts
Model de desenvolupament personal	Tots els seminaris
Model de desenvolupament professional	Seminaris de tercer i TFG

Bermejo Campos (1998) insisteix i puntualitza la importància de tenir clarament conceptualitzat els termes educació, orientació i tutoria i les relacions que s'hi deriven, per tal de no confondre els interlocutors. En aquest sentit, cal diferenciar –tal i com diu l'ANECA, 2006:8- entre les actuacions de tutorització d'aquelles més pròpies “d'informació, orientació i suport” dirigides a l'estudiant.

Tal i com ha quedat explicat en les línies anteriors, en aquest Pla d'Acció Tutorial, les primeres, que responen als models assenyalats per Uría, defineixen l'acció del personal docent, i entre aquests, la funció del tutor/a queda assignada al professorat responsable del Seminari respectiu. Pel que fa a les segones, tot i que han estat incloses sota l'epígraf ‘Agents de tutorització’, entenem que responen més a la definició de funcions “d'informació, orientació i suport” que duen a terme altres agents i instàncies de la facultat, com per exemple, secretaria acadèmica.

3.2. OBJECTIUS GLOBAIS DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL (PAT)

L'objectiu principal d'aquest Pla d'Acció Tutorial és el d'identificar les necessitats orientatives i de suport que l'estudiant de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna pot necessitar al llarg de la seva vida acadèmica per desenvolupar i concloure el seu procés d'aprenentatge en plenitud, i mirar de reconèixer els agents d'actuació necessaris, així com els documents imprescindibles per regular el marc de resposta.

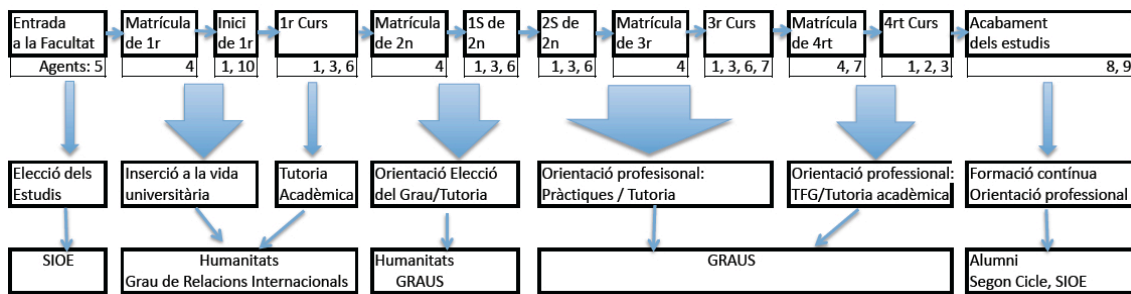
Des d'aquest PAT es contempla el procés d'acompanyament de l'estudiant des del moment previ, fins i tot, al seu ingrés reglat a la Facultat, i cobreix fins als estudis de segon cicle i el pas al món laboral, un cop finalitzats els estudis de grau. En els

esquemes que apareixen a continuació, s'hi poden identificar 1) una definició de les situacions que poden requerir processos de tutorització i d'orientació al llarg de la vida acadèmica de l'estudiant, 2) una identificació dels agents que intervenen en cada moment i en cada procés, i 3) una enumeració descriptiva dels materials que serveixen per guiar i resoldre les diferents situacions de tutorització. Aquest últim objectiu es fa també extensible al professorat i al personal d'administració i serveis encarregats de donar resposta a les qüestions plantejades.

ESCENARIS DE TUTORITZACIÓ	QUAN?	AGENTS
A. Tria dels estudis	Abans d'entrar a la Facultat	5
B. Inserció a la vida de la Facultat	Matrícula de 1r i tot el 1r curs	4,10
C. Tutoria acadèmica	Tots els cursos	1, 3, 6
D. Orientació i Tria del Grau	Abans d'entrar, matrícula de 1r i primer semestre de 2n curs	1, 3, 4
E. Orientació professional: Tria de la tipologia de pràctiques / tutoria professional	Segon semestre de 2n curs i matrícula de 3r i 3r curs	1, 3, 4 ,6, 7
F. Orientació professional: TFG	4t curs	1, 2, 3, 4, 7
G. Formació continua i orientació professional	Al llarg de la vida (<i>Lifelong learning</i>)	8, 9

3.3. AGENTS DE L'ACCIÓ TUTORIAL

La tutorització és un procés que es desenvolupa al llarg de tota la vida acadèmica de l'estudiant, des del moment que l'estudiant pren el primer contacte amb la Facultat fins el moment que l'estudiant es gradua i passa a integrar-se al món laboral o comença un nou cicle de l'ensenyament universitari. El procés, en ordre cronològic, es pot sintetitzar de la manera següent:

En el procés, hi intervenen diverses instàncies de la Facultat personificades en diferents agents de tutorització, amb finalitats i moments d'actuació diferents. Aquestes instàncies poden ser de tipus acadèmic (1, 2 i 3) o pertànyer als àmbits de prestació dels serveis que ofereix la Facultat (la resta d'agents).

0. L'ESTUDIANT. És el protagonista indiscutible de tot el procés de tutorització: és el destinatari de totes les accions tutorial i de seguiment personalitzat i, per això, l'estudiant ha d'assumir un paper actiu durant el procés d'aprenentatge, per tal d'assolir els principals objectius educatius: maduració, autonomia personal, consciència del seu procés d'aprenentatge i desenvolupament del seu projecte acadèmic.

1. PROFESSOR-TUTOR DE SEMINARI. És el principal agent de la tutorització de l'estudiant a la Facultat, dins l'assignatura de Seminari. Hi ha un Seminari per semestre, als quatre cursos del Grau, de manera que l'estudiant sempre disposa d'un tutor. El professor-tutor és l'encarregat de portar a terme la tutorització acadèmica, i és el primer i més important enllaç entre l'estudiant i la Facultat.

El seu paper és especialment transcendent al primer curs, i sobre tot al primer semestre. Durant aquest curs, el tutor de Seminari fa el seguiment individualitzat de l'adaptació de l'estudiant a la vida acadèmica, mitjançant el contacte directe amb l'estudiant (entre 5,5 i 6 hores hores a la setmana) i les tutories acadèmiques (al menys dues per semestre), les quals estan integrades dins els continguts acadèmics del Seminari. El tutor detecta problemes i proposa solucions (de vegades, en coordinació amb professors d'altres assignatures i en contacte amb els responsable acadèmics), orienta l'estudiant dins l'estructura de la Facultat; finalment, avalua les actituds i procediments de l'estudiant en el marc de l'avaluació general del Seminari.

A banda d'aquesta acció específica de tutorització del Seminari, al primer semestre hi ha altres accions destinades a facilitar la inserció de l'estudiant dins la vida universitària:

- Acte de presentació de l'inici de curs: el primer dia de classe, tots els estudiants d'un torn horari (matí o tarda) són convocats a una presentació oficial del curs, presidida pel degà, on se'ls informa de qüestions bàsiques del funcionament de la Facultat. En acabar la presentació, els estudiants es distribueixen pels grups del Seminari per fer una primera sessió orientativa.

- Durant les dues primeres setmanes del primer curs, dins del Seminari es programen sessions especials destinades a familiaritzar l'estudiant amb els serveis de la Facultat, sobretot la Biblioteca i els equipaments tecnològics a disposició de l'estudiant.

Els professors de Seminari de la resta de cursos mantenen la seva funció de tutorització, adaptant-se a les necessitats pròpies de cada curs, per tal d'afavorir el progressiu desplegament de coneixements i actituds dins els plans docents dels Graus.

2. DIRECTORS DE TREBALLS DE FI DE GRAU (TFG). Són els encarregats de fer el seguiment dels estudiants durant el procés de creació i concreció del TFG al llarg de tot el quart curs. El TFG es desenvolupa en grups reduïts (d'una màxim de quatre estudiants), i cada grup és dirigit per un tutor, el qual, a banda de fer un seguiment del grup, detecta problemes individuals (el TFG s'aprova o es suspèn individualment) i afronta les situacions acadèmiques personals i de dinàmica grupal que es puguin crear. El director de TFG acompanya l'estudiant des de la primera proposta fins la defensa final del projecte davant un tribunal professional, i està en contacte amb professors d'altres assignatures relacionades amb el TFG, i també amb els professors de Seminari, que són els tutors acadèmics dels estudiants.

3. PROFESSORS D'ASSIGNATURES. A banda de l'assignatura de Seminari i del TFG, la resta d'assignatures també ofereixen la possibilitat de fer un seguiment acadèmic personalitzat dins de cada assignatura, amb horaris establerts per cada professor. El professor d'assignatura és el primer interlocutor de l'estudiant pel que fa als continguts i el desenvolupament de la seva assignatura, però es posa en contacte amb el tutor de l'estudiant quan detecta algun tipus de problema acadèmic o l'estudiant presenta alguna qüestió que va més allà de l'estricta contingut de l'assignatura.

4. ASSESSORS DE MATRICULACIÓ. A l'hora de fer la matrícula l'estudiant pot demanar l'assessorament d'un professor per tal de fer la millor elecció possible d'assignatures i d'horaris. Aquesta ajuda és especialment important en el cas de matriculació a temps parcial, tal como preveu la normativa de la Facultat. Els assessors de matriculació, un per cada curs i grau, donen als estudiants les informacions acadèmiques i normatives que l'estudiant pugui necessitar per fer una elecció conscient del seu recorregut acadèmic. L'assessorament de matriculació s'ofereix als quatre cursos dels graus.

5. INFORMACIÓ PER A FUTURS ESTUDIANTS. Aquesta instància està coordinada pel Servei d'Informació i Orientació a l'Estudiant (SIOE), el qual integra àmbits molt diversos que es mobilitzen per facilitar un coneixement individualitzat de la Facultat als futurs estudiants:

–A partir de les campanyes informatives generals dels quatre graus, els futurs estudiants poden posar-se en contacte amb la Facultat per tenir més informació o per demanar una visita guiada a la Facultat, en la qual poden reunir-se amb responsables dels graus per tal de tenir tota la informació que considerin oportuna per fer la millor elecció possible dels seus estudis universitaris.

–El futur estudiant també pot obtenir aquest tipus d'informació i de contacte directe amb professors de la Facultat a les presentacions que representants de la Facultat fan a instituts de secundària de tota Catalunya. Accions similars es porten a terme a fires nacionals i internacionals específicament dedicades a orientar als futurs estudiants universitaris, como és el cas del Saló de l'Ensenyament.

–Igualment, la Facultat organitza sessions informatives per als futurs estudiants (cinc sessions, entre febrer i juliol) a la mateixa Facultat, en les quals es fa una visita guiada en grups petits i un professor de la Facultat està a disposició dels futurs estudiants per aclarir qualsevol qüestió sobre els estudis.

6. SERVEIS DE SUPORT A L'ESTUDIANT. En funció sobretot dels problemes detectats pels professors-tutors de Seminari, aquests poden derivar l'estudiant als serveis especialitzats de què disposa la Facultat:

- Servei d'Orientació Personal (SOP), un servei d'orientació personalitzada, confidencial i gratuït per als estudiants de Blanquerna. Aquest servei està format per professionals de la psicologia, la psicopedagogia i el magisteri. El SOP disposa de web pròpia: <http://fpcee.blanquerna.url.edu/sop/>.

Dins el SOP s'integra el servei SOP-ATENAS (Atenció a Estudiants amb Necessitats Específiques). El seu objectiu és la normalització de la vida universitària dels estudiants amb discapacitats, per fomentar l'autonomia a partir de la singularitat de cada cas. Aquest servei busca garantir la igualtat de condicions i la integració dels estudiants amb discapacitat en la vida acadèmica universitària.

- Servei d'Ajuts Econòmics, que gestiona la concessió de beques: l'estudiant pot sol·licitar, fins i tot en fer la matrícula de primer curs, els ajuts econòmics que proporciona la Facultat. En el procés de sol·licitud de l'ajut, l'estudiant pot demanar una entrevista personal per valorar millor les condicions que fonamenten la sol·licitud. Els ajuts poden ser puntuals o renovables, en funció de cada situació econòmica concreta. Aquest servei també pot ajudar l'estudiant a tramitar altres tipus de beques, com les que ofereix el Ministeri d'Educació i Ciència, i les que ofereixen algunes entitats financeres.

7. COORDINACIÓ DE MOBILITAT INTERNACIONAL. La Facultat disposa d'un servei especialitzat en el foment de la mobilitat internacional, destinat a donar informació i facilitar tots els tràmits perquè l'estudiant pugui participar en programes d'intercanvi universitari, tant dins el marc d'Erasmus i Sèneca com d'acords amb universitats nord-americanes, sud-americanes i asiàtiques. Aquest servei convoca reunions d'informació per als estudiants interessats, tramita les sol·licituds i, una vegada acceptades, manté entrevistes personalitzades amb els estudiants que faran l'intercanvi per tal de donar tota la informació necessària per a la seva adaptació a la universitat de destí. El servei de mobilitat internacional també fa el seguiment de l'estada de l'estudiant, és el referent en cas de problemes i s'encarrega del procés acadèmic de la convalidació dels estudis realitzats fora de la Facultat.

El servei de mobilitat també és responsable de l'acollida dels estudiants estrangers que cursen estudis a la Facultat mitjançant programes d'intercanvi: convoca reunions d'orientació els primers dies de la seva estada, els ajuden a fer els tràmits necessaris, i posa en contacte cada estudiant amb els professors de la Facultat implicats. A més a més, s'ofereixen cursos gratuïts de català i castellà per afavorir la integració de l'estudiant estranger dins la vida universitària de la Facultat.

8. SECRETARIA I SERVEI D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ DE L'ESTUDIANT (SIOE) són els encarregats de coordinar i centralitzar tota la informació dirigida a assessorar personalment els estudiants de Grau que manifestin interès per continuar els seus estudis amb un màster o un postgrau. El SIOE també és l'encarregat d'orientar els

estudiants en la seva incorporació a aquests estudis. A més d'aquest servei, els estudiants interessats en estudis de segon cicle poden posar-se en contacte amb els coordinadors dels diferents màsters i postgraus, i també amb Secretaria d'Investigació i Postgraus, per demanar informació específica de l'oferta docent de la Facultat, i, si s'escau, per concertar entrevistes personals per tal d'orientar l'elecció del estudis.

9. ALUMNI I BORSA DE TREBALL. Alumni i Borsa de Treball són els serveis de la Facultat que fan el seguiment individualitzat dels estudiants un cop han finalitzat els seus estudis, per tal de facilitar la seva incorporació al mercat de treball i per mantenir el vincle dels estudiants tant amb d'altres estudiants com amb la Facultat.

El col·lectiu Alumni està integrat pels estudiants que demanin la seva incorporació a aquest Col·lectiu i que tinguin superat el 75% del crèdits del Grau. Alumni ofereix serveis gratuïts de tipus global (enviament d'un *newsletter* setmanal, oportunitats d'assitir a jornades sobre ocupabilitat, informació sobre cursos orientats a la formació continuada, consultes on-line al portal Alumni) i també de tipus individual (entrevistes personals sobre l'elaboració del *curriculum vitae*, assessorament sobre inserció professional en entorns internacionals, posar en contacte exestudiants dels diferents *chapters* que Alumni té al món (Madrid, New York, London, Paris i Hong-Kong).

A la Borsa de Treball es poden inscriure els estudiants que hagin superat el 90% dels crèdits del Grau. Aquest servei també gestiona l'assessorament personal pel que fa a temes de la carrera professional, informa sobre ofertes de feina i gestiona processos de selecció de llocs de treball.

10. ACCIÓ SOLIDÀRIA BLANQUERNA (ASB). És el servei que la Facultat ofereix a tota la comunitat educativa (estudiants, professors i PAS) per informar i assessorar qualsevol iniciativa en l'àmbit del voluntariat i la solidaritat, així com per promoure la participació en diferents projectes d'intervenció en el Tercer i Quart Món. L'estudiant pot plantejar a ASB qualsevol consulta o petició sobre aquestes qüestions, per concretar-la ja sigui en col·laboració amb una ONG o mitjançant el desenvolupament d'un projecte propi. En qualsevol dels casos, el servei d'ASB fa un seguiment personalitzat de la iniciativa, per tal de garantir el seu èxit. A més a més, Blanquerna té un projecte específic de cooperació internacional a la ciutat índia de Calcuta durant el mes de juliol, destinat només als estudiants.

Per fer conèixer ASB, des del primer semestre de primer curs es fan presentacions del servei als estudiants (a més a més la informació està disponible al web de la Facultat), i es difonen mitjançant comunicats interns les activitats que es duen a terme així com les propostes de voluntariat de diferents ONG que arriben a la Facultat.

4. PERFIL DE L'ESTUDIANT

La Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals (FCRI) Blanquerna va començar a impartir els seus estudis el curs 1994-1995, i en aquests anys en funcionament ha format més de 5.000 professionals.

El coneixement del perfil dels estudiants és un aspecte clau per garantir l'excel·lència dels estudis impartits i, també, l'èxit dels processos d'acollida i tutorització del centre. És per això que el Sistema de Garantia Interna de Qualitat (SGIQ) de la FCRI Blanquerna contempla mecanismes per garantir un bon coneixement de l'alumnat. Entre aquests mecanismes dissenyats i implementats –entre altres esmentats al llarg d'aquest document– pren rellevància l'anàlisi dels indicadors d'accés i matrícula dels nous estudiants que es du a terme en el procés de seguiment anual de les titulacions, i que inclou la reflexió al voltant de les següents dimensions relatives al perfil de l'estudiant de nou ingrés: vies d'accés, crèdits ordinaris matriculats, nivell màxim d'estudis dels pares i lloc de procedència.

Actualment, el nombre d'estudiants que accedeixen a la universitat a través de les PAU supera el 90%, mentre que aquells que provenen de Formació Professional (FP) o cicles formatius (CFGS) se situa al voltant del 5%. D'altra banda, més del 50% dels alumnes matriculats tenen ambdós progenitors amb estudis secundaris i/o superiors. Finalment, si bé durant els primers anys d'implementació dels estudis un alt percentatge d'estudiants de la Facultat eren procedents de Catalunya; en els darrers anys, el volum d'estudiants procedents d'altres indrets s'ha incrementat i diversificat substancialment. D'una banda, han augmentat el nombre d'alumnes procedents de diferents comunitats autònomes com Aragó, Comunitat Valenciana, Illes Balears, Andalusia i País Basc entre d'altres; d'altra banda, s'ha fet un esforç considerable per garantir la internacionalització de les titulacions, oferint estudis amb caràcter internacional i, alhora, dissenyant i implementant programes de mobilitat per estudiants i professors.

5. EL SEMINARI COM A EIX FONAMENTAL DE L'ACCIÓ TUTORIAL

5.1. PRINCIPIS BÀSICS. MARC METODOLÒGIC DEL SEMINARI

Des del mateix moment de la seva creació, la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna ha fet una aposta pel treball en grups reduïts on, a partir d'una combinació de teoria i pràctica, es crea un espai metodològic nou que permet una atenció i una orientació continuades als estudiants, en benefici del seu desenvolupament integral. “Les activitats que donen sentit al contingut dels diferents Seminaris ensenyen els alumnes a regular i augmentar les seves capacitats vinculades a les diverses formes de llegir, escriure i pensar. S'inicien en noves formes de reflexió, anàlisi crítica sobre el món dels coneixements, de la pràctica professional i de la vida. Han d'aprendre noves formes de participar en processos democràtics de construcció conjunta en els grups de treball, desplegant noves competències vinculades a l'escola de l'*altre*, la iniciativa, la cooperació, la resolució de problemes, incorporant formes de ser i estar allunyades de les clàssiques classes magistrals despersonalitzades.” (S. Morón, “Bolonya en estat pur”. *Butlletí Blanquerna*, nº 121, juny-juliol 2007. URL)

El Seminari és el format central de la Facultat, l'assignatura a la qual es dediquen més hores presencials i la que exigeix a l'estudiant una major dedicació de temps de treball també fora de les hores de classe presencial. Orientativament, cada grup està compost per no més de 15 alumnes i un professor, que durant un semestre treballaran plegats un programa acadèmic d'exercicis i d'activitats orientats a l'acció i a la reflexió. La professora o el professor responsable del Seminari és el tutor o tutora de tot el semestre del seu grup d'estudiants.

5.2. GRUP REDUÏT I ACCIÓ TUTORIAL

El seminari constitueix el marc en el qual es concentra l'acció tutorial més constant, més propera a l'estudiant, amb un grau de seguiment més personalitzat i que abasta més àmbits de la seva formació. El professor de seminari, en tant que tutor, és aquell que té al seu abast un seguiment més exigent dels objectius de tutorització, tant l'acadèmic, com el docent, el de desenvolupament personal i de desenvolupament professional. Per tant, d'acord amb la nostra experiència, és en el seminari que l'acció tutorial adquireix una qualitat i una rellevància especialment remarcables.

És evident que les característiques del seminari afavoreixen un nivell de comunicació i de coneixement personal de l'estudiant veritablement privilegiat. D'una banda cal tenir en compte que els grups de seminaris consten de no més de quinze estudiants; de l'altra, aquests grups tenen assignades entre 5,5 i 6 hores setmanals lectives. El fet de crear grups numèricament reduïts amb una càrrega lectiva superior a qualsevol altra activitat acadèmica afavoreix que l'estudiant es senti vinculat d'una manera molt intensa en un entorn de comunicació personal, la qual cosa repercuteix molt favorablement tant en el seu arrelament a la comunitat universitària, com en la seva formació i en el discerniment dels seus interessos. A banda d'això, li permet un accés molt directe i personal al seu tutor.

La distribució física dels espais i de les aules de la facultat va ser concebuda des dels seus inicis amb la voluntat de crear el marc adient per poder albergar els seminaris. En aquest sentit convé recordar que l'edifici inclou quinze aules especialment habilitades per dur a terme els seminaris. Això sol dóna idea de la importància que la facultat concedeix i ha concedit des dels seus orígens a aquest format acadèmic i tutorial.

Les consideracions que segueixen sobre el paper del tutor de seminari es fonamenten en l'experiència continuada de 20 anys de tasca docent a la nostra facultat.

5.3. EL PAPER DEL TUTOR

La tutorització de l'estudiant forma part integral del procés d'aprenentatge de l'estudiant i és un element important en la seva avaluació. La tutorització implica l'existència d'un tutor, i aquesta figura, segons els programes de Grau aprovats oficialment, recau, com acabem de definir en l'apartat anterior, en el professor del Seminari, l'assignatura que actua com a veritable pal de paller de tot el pla d'estudis.

5.3.1. LA FIGURA DEL TUTOR:

1. És la persona que defineix el contingut i les activitats que es treballen al Seminari. I és qui organitza quan i com es treballa cada objectiu.
2. És la persona que avalua els estudiants del Seminari. Avalua d'un en un els exercicis i les activitats que hi duen a terme. Amb tot, el tutor no decideix la nota final, només quantitativament, com la suma d'aquestes qualificacions parcials. L'avaluació final es basa en la seva visió general del procés i de l'evolució de cada estudiant. En aquesta visió general, com més avall posarem en relleu, els aspectes relacionats amb l'actitud

universitària, al costat dels aspectes de procediment i de presentació de treballs, ocupen un lloc molt preeminent.

3. Quan en el seminari es duen a terme activitats professionalitzadores (o de simulació de processos professionals), la seva funció és equivalent a la d'un màxim directiu amb capacitat executiva: pot prendre decisions unilaterals, pot configurar equips, pot interrompre en qualsevol moment processos mal encarats, pot propiciar una reunió amb membres d'un grup de treball per considerar l'estat en què es troba l'execució del projecte etc.

4. Al llarg del semestre, tant l'estudiant com el tutor poden demanar cita per mantenir una trobada personalitzada.

5. El professor de Seminari és el tutor de l'estudiant no únicament d'aquesta assignatura, sinó també de la resta d'assignatures, raó per la qual exerceix una tasca de seguiment constant de l'estudiant, amb entrevistes periòdiques (un mínim de dues tutories per semestre) en les quals s'analitzen i es discuteixen tots els problemes sorgits durant el procés d'aprenentatge de l'estudiant. En aquestes tutories, el professor de Seminari segueix el desenvolupament de l'estudiant en totes les assignatures del semestre, tot intercanviant, si cal, informació amb la resta de professors.

En efecte, com a norma general, es duen a terme dues tutories formals al llarg del semestre: l'una cap a la meitat i l'altra cap al final. Es tracta de sessions que es preparen amb antelació i que, per tant, tant l'estudiant com el tutor aborden amb un fil conductor temàtic ordenat. En la tutoria intermèdia, l'estudiant és qui es trobarà en el centre de la conversa, mentre que el Tutor o la Tutora fixarà objectius d'aprenentatge específics per a cada estudiant per tal de facilitar un bon transcurs de la resta del semestre.

Un model de qüestionari emprat per a aquesta primera tutoria ha estat el següent:

Seminari XX– Grup XX

Curs XXXX-XX

Prof. XXX

Data XX-XX-XXXX

Nom :

Edat :

Telèfon de contacte :

Assignatures pendents :

Tutors anteriors :

Grau :
Perfil professional que em proposo :

Qüestions orientatives:

- 1-. De quina manera valors aquestes primeres sis o set setmanes del seminari?
- 2-. Quines són les activitats que han estat més motivadores? Per què?
- 3-. Què és el més rellevant del que has après?
- 4-. Quines són les teves dificultats? Com penses solucionar-les?
- 5-. Estàs satisfet del teu nivell de participació/implicació en el seminari en particular i en les diferents activitats de la Facultat en general?
- 6-. Quins són els objectius que et proposes fins al final del semestre?
- 7-. En el conjunt de la teva activitat a la facultat: hi ha algun aspecte relatiu a la teva inserció/adaptació/seguiment/encaix que volguessis esmentar?
- 8-. Avances en la definició dels teus interessos i de les teves prioritats acadèmiques i professionals?
- 9-. Tens identificades les competències pròpies del grau a què pretens matricular-te (o que ja t'has matriculat?).

Observacions:

Pel que fa a la darrera de les tutories, l'atenció es posa en el treball fet i en la valoració que mereix. És bo que el tutor tingui a mà l'informe de tutoria en què ha anat anotant totes les observacions fetes durant el semestre; a la vegada, és bo que l'estudiant tingui al davant tots els exercicis corregits amb les anotacions que ha anat rebent.

6. Si l'estudiant té qualsevol problema acadèmic, el primer que ha de fer és parlar-ne amb el professor concret (de Grup gran o d'Unitat formativa). Però en segon terme, si cal, aleshores ha de plantejar la qüestió a la seva Tutora o Tutor. Aquest/a atén l'estudiant i explora amb ell possibles vies de solució al problema.

7. Si l'estudiant té qualsevol problema extraacadèmic greu, que afecti al conjunt de l'activitat acadèmica, n'ha de parlar amb el seu Tutor o Tutora, perquè sigui qui n'informi (en els termes convenients) als seus professors i professores de manera centralitzada. O perquè el posi en contacte, si cal, amb els serveis de suport de què disposa la Universitat.

8. Quan el problema que pot tenir l'estudiant no és merament individual, sinó que té a veure amb el grup, aleshores es vehicula a través de la figura del delegat. En aquest cas, l'interlocutor és, en primera instància el professor de l'assignatura afectada; en segon instància, el coordinador.

5.3.2 OBJECTIUS DE LA TUTORITZACIÓ:

- 1-. El primer i fonamental objectiu global de la tutorització és afavorir que l'estudiant sigui plenament conscient del seu procés d'aprenentatge, el faci seu i es responsabilitzi del seus progressos i els seus dèficits.
- 2-. Facilitar la relació de l'estudiant amb la Facultat, tot ajudant-lo a orientar-se i a integrar-se dins la comunitat universitària, així com intentar resoldre dubtes sobre el funcionament del dia a dia. La finalitat no és tant resoldre les dificultats que pugui tenir l'estudiant, com orientar-lo perquè amb la seva iniciativa pugui resoldre-les ell mateix. En aquest sentit, resulta una eina fonamental aclarir que els agents de la facultat que poden interactuar amb l'estudiant estan organitzats en una estructura interna de tasques i de responsabilitats. Així, per exemple, convé que l'estudiant compregui que l'intent de resoldre un problema ha de començar amb el professor; en cas que no trobi una solució satisfactòria pot adreçar-se al tutor, el qual pot considerar oportú que l'estudiant faci una consulta al coordinador del mòdul; la instància superior és el cap de grau i, finalment, el vicedegà acadèmic i/o secretari acadèmic.
- 3-. Detectar els possibles problemes que puguin dificultar el procés global de l'aprenentatge de l'estudiant, derivant, si és necessari, als serveis acadèmics i/o personals que puguin ajudar l'estudiant.
- 4-. Detectar els dèficits d'aprenentatge en qüestions bàsiques i donar pistes a l'estudiant per tal de trobar solucions.
- 5-. Acompanyar el procés d'aprenentatge dins el Seminari, amb el treball del dia a dia, i amb tutories obligatòries i amb tutories a petició de l'estudiant i/o del professor. El tutor vetllarà perquè l'estudiant sigui conscient del nivell d'assoliment de les competències mínimes requerides per superar el seminari.
- 6-. Ser un punt de referència per als professors de la resta d'assignatures del semestre, de manera que es pugui intercanviar informació de caràcter acadèmic que pugui ajudar a la millora de l'aprenentatge de l'estudiant, sobretot en el cas de necessitats educatives especials.
- 7-. La tutorització és la millor manera d'avaluar de manera personalitzada l'assoliment dels objectius del Seminari, tant en l'aspecte de producció de materials com en el de les actituds, segons els criteris establerts als programes de les assignatures de Seminari, i segons la nostra experiència de molts anys.

5.4. COMPETÈNCIES BÀSIQUES QUE ES TREBALLEN AL SEMINARI

L'acció tutorial en el seminari queda ordenada a un conjunt de competències i d'objectius que han estat al llarg dels darrers anys àmpliament debatuts pels diferents equips de professors de seminaris. La finalitat és dur a terme una tasca d'acompanyament crític i constructiu, la qual defugui dos extrems: d'una banda que l'estudiant es senti desorientat, des coordinat o insuficientment atès, especialment en moments de dificultat; d'una altra banda, que l'estudiant quedi sota la tutela d'una acció paternalista que dificulti l'autonomia i la responsabilitat de l'estudiant.

- Actuar des de la maduresa, amb Autonomia Personal: assumir la plena responsabilitat dels actes propis i les seves conseqüències directes.
- Assumir i defensar els drets generals a la Llibertat de Pensament i d'expressió: assumir i defensar, com a marc ètic comú, la universalitat dels drets humans fonamentals.
- Fomentar un clima intel·lectual de Respecte i de Confiança mutus: esforçar-se per la concòrdia o, si no, discrepar des de la cordialitat.
- Edificar les opinions pròpies i el debat d'idees sobre les bases del Pensament Crític: assegurar el rigor argumentatiu de les opinions.
- Mantenir sempre viva la Curiositat sobre el món i sobre les representacions del món: estar alerta a la necessitat d'incorporar, quan calgui, noves claus d'interpretació per abordar la complexitat.
- Assistir (puntualment) i participar creativament a les sessions de Seminari: fer una escolta activa del que s'hi faci i fer-s'hi present en primera persona, aportant-hi la pròpia visió singular de les coses.
- Fomentar un clima favorable de treball individual i en equip: contribuir a un intercanvi organitzat i solidari d'idees i d'esforços.
- Reconèixer, per part de l'estudiant, l'autoritat ètica del tutor o tutora com a part inseparable de la seva funció acadèmica: facilitar una posada en joc col·laboradora i educativa d'aquesta autoritat.
- Reconèixer, per part del professorat, la singularitat de cada estudiant: sense abandonar els propòsits generals, facilitar ajustaments en el procés d'aprenentatge. (Departament d'Humanitats - S. Morón, E. Miralles i A. Salazar, *Seminaris de primer curs. Actitud universitària, rigor discursiu, domini expressiu. Dossier de benvinguda*. 2010-2011)

5.5. AVALUACIÓ DEL SEMINARI

El Seminari, per la seva mateixa definició, no preveu proves escrites d'avaluació en el sentit tradicional del concepte. Tot el que s'hi fa és avaluable, dins d'un procés d'avaluació continua per tal d'arribar, al finalitzar el semestre, a l'assoliment dels objectius marcats. Aquest marc és el que dóna sentit a la tutorització de l'estudiant, i la seva importància és la que ens obliga a tenir criteris compartits per tal d'aplicar aquesta tutorització de manera homogènia, encara que no igual.

Així, hem de fer un seguiment molt precís de totes les tasques fetes al seminari, des de l'assistència fins a tots els treballs recollits i corregits. I ha de quedar constància per escrit d'aquest seguiment bàsicament perquè és l'únic material objectiu d'avaluació del qual disposarem per justificar la nota final de l'estudiant.

“S’han posat en pràctica diverses formes de desenvolupar els processos d’aprenentatge i d’avaluació continuada: entregues establertes, treball per ‘carpetes’, iniciació a la recerca, defenses orals davant els seus companys, treballs individuals, en grups de 2/3, en grups de 5/6, etc. Activitats que impliquen moure’s per la ciutat, pels espais públics, pels àmbits professionals. Realitzar mapes conceptuals, exposicions orals amb suport de noves tecnologies, identificació de fonts fiables, reflexió sobre la informació cercada i reconeixement de la des-informació.” (S. Morón, 2007)

La forma i la manera de concretar aquest seguiment de l'estudiant depèn dels mètodes i organització del professorat, qui d'acord amb la seva experiència docent i a l'equip de curs ha de trobar la millor manera de fer-ho. Per tant, l'important no és l'instrument sinó els criteris d'avaluació, criteris que sí formen part del programa dels Seminaris i que, per tant, han de ser compartits per tothom. D'una manera especial, és imprescindible que aquests criteris siguin exposats als estudiants per tal que aquests duguin a terme el seu procés d'aprenentatge amb el màxim nivell possible de consciència.

Malgrat la flexibilitat i la llibertat de cada professor, la pràctica dels darrers anys aconsellen seguir la pauta d'elaborar:

- (i)- Un qüestionari de tutoria (especialment per a la primera de les tutories ordinàries);
- (ii)- Un quadern d'avaluació i d'anotacions en què constin totes les correccions i notes dels treballs lliurats als estudiants;

(iii)-. Un informe final de tutoria en què es reculli el balanç que es fa del pas de l'estudiant pel seminari.

En concret, els elements avaluables al Seminari són els següents:

a) Actituds:

Les actituds que es prenen en consideració en el marc del seminari són, en bona part, les que conformen la base de la comunitat universitària. No cal dir que perquè aquestes actituds siguin correctament avaluades es requereix un grau de seguiment i d'atenció constants del tutor respecte del treball dels estudiants en el seminari.

Com a mínim caldria destacar, en qüestions formals, un compromís explícit amb l'assistència regular a classe i amb la puntualitat. Igualment és important considerar el grau i la qualitat de participació a classe i de la interacció amb els seus companys. I en aquest sentit, és fonamental valorar l'autonomia, la capacitat de prendre iniciatives, de resoldre de forma autònoma les dificultats, de superar les objeccions presentades pel professor o per altres companys de manera constructiva i la capacitat de treballar en grup i/o equip/ i de buscar solucions als problemes propis de les dinàmiques grupals.

b) Procediments:

Des del punt de vista procedimental, el grup de seminari és bàsicament un grup de treball. El seminari procura combinar de manera equilibrada el treball individual amb el treball en grup. Cada una d'aquestes formes posa a prova determinades actituds i determinades competències de l'estudiant.

El que seguidament esmentem és especialment rellevant (encara que no exclusivament) per als seminaris de primer curs: domini de la lectura i capacitat de comprendre el que s'ha llegit (extractar textos i argumentar de manera coherent i raonada); domini de l'escriptura, tant pel que fa al compliment de les normes ortogràfiques i gramaticals com a les habilitats expressives; ús de recursos per fer front al treball propi del Seminari (bibliografia, recerca de tot tipus d'informació, utilització d'internet, etc.); capacitat de treballar en equip, que vol dir, coordinar-se de manera eficaç, fer front a la diversitat d'estils personals, acceptar el repartiment de responsabilitats i, per tant, l'organització que l'equip s'hagi donat a ell mateix, ésser escrupolosament puntual en el lliurament de les feines que fan possible la marxa correcte del projecte del grup etc.

c) Treballs presentats:

En el foment de la professionalitat que busquen els seminaris, l'aspecte formal de qualsevol exercici ha de ser pensat i resolt a consciència per tal que sigui acceptat per la

Tutora o el Tutor; qualsevol presentació s'ha d'adequar –dins de la formalitat acadèmica- al nivell de formalitat de la situació comunicativa i ha de ser impecable pel que fa a la correcció gramatical, en qualsevol de les llengües de treball de la Facultat (català, castellà, anglès). En referència a aquest punt el Tutor o la Tutora podran indicar específicament la llengua de cada encàrrec (i valoraran l'estratègia a seguir en casos d'estudiants amb problemes lingüístics específics). En qualsevol presentació oral, l'estudiant haurà d'anar incorporant habilitats retòriques professionals i en l'escrita, haurà de resoldre les especificitats estilístiques de cada gènere o format, i els usos ortogràfics de referència.

Convé afegir que el seguiment continuat de les tasques de l'estudiant té igualment un punt de suport amb les reunions periòdiques (normalment un cop cada dues setmanes) que duen a terme els professors de tots els seminaris d'un mateix curs. Aquestes reunions tenen per finalitat no només fer possible un major nivell de comunicació i de coordinació dels tutors, sinó d'enriquir la visió de conjunt dels problemes que amb més freqüència apareixen en les activitats ordinàries del seminari.

Aquest procés continuat de discussió i de revisió ens porta a remodelar d'una manera detallada i constant el pla de treball. L'experiència ens diu que, en determinades ocasions, ens adonem que algunes propostes han evolucionat prou com per plantejar-ne la reformulació o avançar cap a nous plantejaments. A més, aquesta tasca de seguiment compartit té la intenció afegida de potenciar el fil de continuïtat i la coherència de l'evolució de l'estudiant al llarg dels diferents semestres.

Elements avaluables al Seminari:

A) Actituds:

- Qüestions formals: assistència a classe, puntualitat
- Participació a classe/interacció amb els seus companys
- Autonomia/capacitat de prendre iniciatives
- Capacitat de treballar en grup i/o equip/: solució dels problemes propis de les dinàmiques grupals

B) Procediments:

- Lectura/comprensió del que s'ha llegit; capacitat d'extractar textos; capacitat d'argumentar de manera coherent i raonada.
- Escriptura: la forma (respecte de les normes ortogràfiques i gramaticals) i el fons (capacitats expressives)
- Ús dels recursos per a fer front al treball del seminari: rigor en l'ús de fonts documentals i domini i ús de noves tecnologies.

C) Treballs presentats:

- Aspectes formals
- Aspectes de contingut: qualitat dels treballs; adequació a l'encàrrec, originalitat, etc.
- Evolució/millora apreciable dels treballs presentats.

6. PLA D'ACOLLIDA

Els processos i procediments vinculats a l'acollida de l'estudiant de la FCRI Blanquerna es regulen i detallen en el marc del Sistema de Garantia Interna de Qualitat (SGIQ) del centre; d'accés públic a la web de qualitat de la Facultat (<http://www.blanquerna.edu/ca/fcc/coneix-la-facultat/garantia-de-qualitat/sgiq-centre>).¹

Per als estudiants de primer curs, s'emprenen accions específiques de benvinguda, dutes a terme fonamentalment pels professors. El primer dia de curs els estudiants són convocats a una sessió de presentació on se'ls facilita per escrit la informació necessària per familiaritzar-se amb els torns i horaris, així com amb l'organigrama de la Facultat. Des d'un primer moment, coneixen a les persones responsables dels diversos àmbits del centre, a les quals s'han de dirigir en cas de tenir qualsevol problema. Potser la part més important d'aquesta primera sessió sigui la reunió immediata que els estudiants tenen, en els esmentats Seminaris, amb el seu tutor.

Cada estudiant rep una targeta d'accés al centre i el seu corresponent carnet d'estudiant, que li identifiquen com a estudiant de la Facultat i li permeten aprofitar els serveis d'ús

---

¹ Directriu 3: "Com la FCRI orienta als estudiants sobre els seus ensenyaments" (amb codi: MSGIQ-D3).

habitual: biblioteca, sales audiovisuals, etc. El servei de Seguretat, en coordinació amb el servei de recepció del centre, és l'encarregat de dur a terme aquest procediment.

Durant les dues primeres setmanes del curs, s'organitzen sessions específiques per donar a conèixer als nous estudiants el funcionament de la biblioteca de la Facultat, així com de les instal·lacions tecnològiques del centre, amb especial incidència en l'ús dels instruments informàtics. Aquestes sessions es realitzen en coordinació amb els tutors de seminari.

Des del mateix moment d'ingrés, l'estudiant rep una clau i un *password* que li permet accedir a la intranet de la Facultat, en la qual poden trobar informació dels seus grups acadèmics així com d'aspectes bàsics de la vida de la Facultat. Igualment, des del moment de la matriculació, l'alumne rep informació sobre la guia de l'estudiant, en la qual apareixen la normativa del centre, el pla d'estudis i altres informacions útils per a la seva vida acadèmica.

Els estudiants que provenen d'altres comunitats autònomes o d'altres països disposen de classes gratuïtes de català i castellà que es desenvolupen en horari compatible a la seva activitat acadèmica. En aquest punt, els estudiants que acull la FCRI a partir de la implementació dels programes de mobilitat segueixen un procés d'acolliment similar canalitzat des de l'Oficina de Relacions Internacionals.

Periòdicament, a través del correu electrònic, l'estudiant rep un butlletí informatiu que conté les informacions, notícies, actes organitzats, etc. que constitueixen una part important de la vida acadèmica del centre. El primer número d'aquest butlletí, elaborat pel Servei de premsa, està dedicat a l'estudiant de primer curs, i ofereix un mapa de l'organigrama i dels serveis de la Facultat.

Tal com es detalla al llarg del Pla d'Acció Tutorial, les accions d'orientació i suport als estudiants en els aspectes referits a les activitats d'aprenentatge (objectius, metodologies, avaluació, etc.), recauen fonamentalment en els professors. Els tutors realitzen entrevistes personals al llarg del quadrimestre per realitzar una avaluació contínua del procés d'aprenentatge de l'estudiant i del seu procés d'adaptació al grup de treball. El treball en equip dels professors-tutors a través de reunions setmanals, garanteix una reflexió conjunta del professorat amb el coordinador/a de mòdul.

Més enllà de la labor dels professors i tutors, la FCRI i la Fundació Blanquerna disposen, de forma innovadora, de diversos serveis d'ajuda i orientació als estudiants

que es detallen al llarg del document PAT; com el Servei d'Informació i Orientació a l'estudiant (SIOE) o el Servei d'Orientació Personal (SOP). En el moment de la matriculació, en la seva agenda i com a material informatiu en pàgina Web, l'estudiant pot trobar tots aquests serveis que la Facultat i la Fundació Blanquerna ofereixen amb l'objectiu de garantir un acompanyament humanístic de les persones i en defensa de la igualtat d'oportunitats.

Fluxograma que recull el procés de suport i orientació als estudiants en el moment d'acollida: FT_D3_F4

